

Зелений світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№112 (275) лютий 2013

виживання
демократія
гуманізм

ЛЮТИЙ

- 15 - Стрітєння Господнє.
- 19 - 540 років від дня народження Миколая Коперника (1473—1543), польського та німецького астронома, математика.
- 20 - Всесвітній день соціальної справедливості.
- 21 - Міжнародний день рідної мови.

ВЛАДА «ОСВЯТИЛА» СЛАНЦЕВИЙ ГАЗ

Підписання першої угоди щодо видобутку сланцевого газу в Україні є справою найближчого майбутнього.

23 січня Кабмін Миколи Азарова схвалив проект угоди про розподіл продукції, що видобуватиметься на Юзівському родовищі. Угода буде тристоронньою — між державою Україна, нідерландською «дочкою» корпорації Shell «Shell Exploration and Production Ukraine BV» та ТОВ «Надра Юзівська».

Цим же рішенням уряд уповноважив міністра енергетики Едуарда Ставицького підписати угоду та дозволив йому «вносити в разі потреби до її (угоди) проекту зміни, що не мають принципового характеру».

Раніше Донецька і Харківська облради, на території яких і є Юзівське родовище, без проблем схвалили проект видобутку сланцевого газу.

«Економічна правда» вже неодноразово писала про третю сторону УРП — «Надра Юзівська». 90% цієї компанії належить державним «Надрам України», а 10% — фірмі «СПК-Геосервіс». Таким чином ця загадкова компанія экс-співробітників НДІ «Нафтогазу» братиме участь у розподілі вуглеводнів разом з державою і транснаціональними корпораціями.

Існує думка, що завдяки такій схемі реалізований інтерес президентської родини, яка дала доступ корпораціям до українських родовищ.

Більше того, сам проект угоди ніхто не бачив. У яких пропорціях розподілятимуться багатотраждальні вуглеводні між названими фігурантами залишається таємницею. Не був доданий цей проект і до свіжого рішення Кабміну — на урядовому сайті опублікували лише саме «ритуальне» рішення.

Суттєвим є той факт, що погодження проекту місцевими органами влади було обов'язковою умовою підписання угоди. І саме тут мав би «сплисти» екологічний аспект.

Адже існує думка, що технологія видобутку сланцевого газу з використанням технології гідророзриву є екологічно небезпечною. Деякі екологи стверджують, що гідророзрив може спричинити забруднення ґрунтових вод.

Також в організації «антисланцевої» кампанії у Європі підозрювали російський «Газпром», який жодним чином не зацікавлений у розвитку альтернативних видів палива.

Отже екологічний аспект лишається дискусійним й донині. Однозначної відповіді щодо безпечності технології гідророзриву поки ніхто не дав.

Проекти угоди з конкретними цифрами розподілу українського газу також лишаються утаємниченими. Тим часом, підписання угоди щодо Юзівської площі вийшло на фінішну пряму.

Видається, що несподіванок на родовищі, яке знаходиться у вотчині чинної влади, очікувати не варто. Питання вирішено.

ПРОТИ ПОПОВА МОЖУТЬ ПОРУШИТИ КРИМІНАЛЬНУ СПРАВУ ЗА ЗУМИСНЕ НЕВИКОНАННЯ РІШЕННЯ СУДУ

Шевченківське районне управління Головного управління МВС України порушило кримінальне провадження проти КМДА через зумисне невиконання рішення Окружного адмінсуду Києва про присвоєння скверу імені Василя Стуса.

Про це повідомив ініціатор заснування скверу Стуса, голова столичної Святошинської районної організації «Зелений світ» Віктор Ткаченко.

Звернення про кримінальні дії КМДА правоохоронцям подала Державна виконавча служба, на п'яти сторінках описавши суть кримінальних дій міськдержадміністрації.

«Відповідно до законодавства України, рішення суду має виконуватися негайно, проте чиновники з Київської міськдержадміністрації майже рік його ігнорують», — розказав Віктор Ткаченко, нагадавши, що Окружний адмінсуд ви-

ніс згадане рішення ще в травні 2012 року.

Зараз слідство з'ясує, хто саме із чиновників КМДА винен у невиконанні рішень суду та Державної виконавчої служби. Проте представник УНП переконаний, що «відкриття кримінального провадження проти КМДА має потягти за собою порушення кримінальної справи проти її керівника — Олександра Попова».

«Саме перша особа відповідає за правову політику очолюваного нею органу у правових відносинах», — значив активіст. Однак додав, що він скептично ставиться до об'єктивності слідства у цій справі.

Ткаченко переконаний, що «кримінальна сутність влади не дозволить слідству притягнути до відповідальності справжніх злочинців». «Слідство пере-

рекине відповідальність на «стрілочників», або, у гіршому випадку, — закриє кримінальне провадження через штучно придумані суб'єктивні причини», — вважає ініціатор заснування скверу Стуса.

Нагадаємо, що боротьба громадськості у м. Києві за увічнення пам'яті свого земляка Василя Стуса триває вже сьомий рік.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова площа, 4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83

E-mail:

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель», Експрес online, eko.portal.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жаливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жакні картини радянської дійсності.

МАРІУПОЛЬ МОЖУТЬ ОХРЕСТИТИ ЗОНОЮ

Міністр екології та природних ресурсів Олег Проскуряков не виключає присвоєння Маріуполю статусу зони надзвичайного екологічного становища.

Про це він сказав журналістам після чергової сесії Донецької облради, передають «Українські новини».

«Я знаю, що екологічна ситуація дійсно надзвичайна... Я думаю, що ми найближчим часом з міською владою, з керівниками підприємств розробимо програму щодо виходу з цієї ситуації», — зазначив він.

«Якщо для вирішення цього завдання, потрібен буде особливий статус цієї території, щоб мати якісь переваги, пільги і все інше, тоді ми будемо приймати це рішення», — сказав міністр.

За словами Проскурякова, він за дорученням прем'єра Миколи Азарова буде особисто курирувати вирішення екологічних проблем Маріуполя.

Як відомо, 6 листопада 2012 року в Маріуполі пройшов багатотисячний мітинг, учасники якого вимагали від президента Віктора Януковича взяти під особистий контроль екологічну ситуацію в Маріуполі, яка на їхню думку, різко погіршилася через роботу агломераційного виробництва ММК «Азовсталь», що входить до гірничо-металургійної групи «Метінвест».

У БОЛГАРІЇ ПРОХОДИТЬ РЕФЕРЕНДУМ З ПИТАННЯ БУДІВНИЦТВА НОВОЇ АЕС

Проведення подібного референдуму вимагала опозиційна Соціалістична партія. Партія хоче, щоб уряд переглянув своє рішення відмовитися від будівництва нової атомної електростанції в Белене, на південному березі Дунаю, передає Бі-Бі-Сі. Уряд заморозив плани із завершення будівництва АЕС у Белене минулого року, коли роботи на південному березі Дунаю вже йшли повним ходом. Проте опозиційна Соціалістична партія, яка домагається відновлення будівництва АЕС, заявляє, що витрати на завершення будівництва у Белене обійдуться у 4-6 млрд євро, а введення в дію АЕС сприятиме значному зниженню вартості електроенергії для споживачів. Уряд заявляє, що грошей на будівництво АЕС у бюджеті немає, але при цьому хоче продовжити термін експлуатації єдиної АЕС, існуючої на даний момент у країні. Громадська думка з приводу будівництва АЕС «Белене» сильно поляризована, і цей референдум розглядають як передвісник загальних виборів у Болгарії, запланованих на кінець цього року. Результати референдуму будуть визнані дійсними, якщо явка виборців становитиме, як мінімум, 60%.

Прем'єр-міністр Болгарії Бойко Борисов заявив місцевій пресі, що Кабінет міністрів підтримує збереження існуючого реактора в Козлодуй, проте у бюджеті немає 10 млрд євро, необхідних для будівництва АЕС у «Белене». Зараз у країні працює одна з найбільших у східній Європі АЕС «Козлодуй», споруджена за активної участі СРСР у 1974 році. У 2006 році Болгарія вимушена була закрити чотири застарілі реактори в Козлодуй як попередню умову членства країни в ЄС, куди Болгарія вступила в 2007 році.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА ЗАВАЖАЄ ЯНУКОВИЧУ ОХОРОНЯТИ ПРИРОДУ

Адміністрація Президента України саботує виконання Президентом України його функцій щодо розширення об'єктів та територій природно-заповідного фонду України. Про це йдеться у зверненні, яке сьогодні надіслали Віктору Януковичу активісти природоохоронних організацій, які звинувачують його адміністрацію у бездіяльності.

Природоохоронці наголошують, що лише Президент України має повноваження створювати своїми Указами нові природно-заповідні території загальнодержавного значення.

«Протягом останніх трьох років були підготовлені Укази Президента про створення 11 заказників та 5 пам'яток природи загальнодержавного значення, — говорить заступник голови Національного екологічного центру України Олексій Василюк. — Ці Укази погоджено із центральними органами виконавчої влади та організаціями, схвалено на засіданнях Уряду та подано на розгляд Адміністрації Президента України. Проте на стіл Президента вони так і не потрапили».

Серед не переданих проектів Укази про заповідання цінних територій у Луганській та Тернопільській областях, де пропонується оголосити заказники «Волощина» та пам'ятки природи «Балка Крейдяний яр», «Печера Опільська», розширити 3 парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва та надати статусу заказників таким цінним землям, як «Урочище Терське», «Добрянські гори», «Ельба», «Балка Ковильна» та «Товтровий степ». Також Президенту не дали можливість розглянути проект про створення пам'яток природи в Луганській та Івано-Франківській областях та оголошення заказників «Дельфінівий схил», «Єлізаветівський степ», «Сафоново», «Калинове-Довге», «Церковний ліс».

«Не виключено, що в Адміністрації Президента працюють люди, які принципово саботують створення заповідних територій, бо самі є мисливцями або власниками незаконних будинків на заповідних землях, — продовжує Олексій. — Інакше пояснити, чому вони так довго не дають на підпис Президенту такі важливі для охорони природи укази, я не можу».

У своєму зверненні екологи просять Януковича доручити главі Адміністрації Президента України перестати приховувати зазначені проекти указів Президента України та подати їх на підпис.

Олексій Василюк

НІ ДЕРИБАНАМ ЯЛТИНСЬКОГО ЗАПОВІДНИКА!

На сьогодні готується узаконення дерибану 400 гектар Ялтинського гірсько-лісового заповідника.

Фактично, наші чиновники «одним махом» вирішили узаконити все, що розтягнули із заповідника за останні роки.

Щоб не допустити цього екологи з організації «Печеніги» підготували звернення до Міністра екології та природних ресурсів України, голови Ради Міністрів Автономної Республіки Крим та прокурора Автономної республіки Крим.

Зокрема у ньому зазначається, що Ялтинський гірсько-лісовий природний заповідник був створений в 1976 році для збереження гірських і субтропічних ландшафтів Криму. В даний момент його унікальні природні комплекси перебувають під загрозою знищення — саме зараз вони піддаються незаконному «дерибану».

Незаконні виділення земель заповідника тривають вже багато років.

Один з перших таких скандалів вибухнув ще в 2006 році. Незважаючи на відкриті в той час кримінальні справи, на сьогодні дана проблема розрослася до воістину катастрофічних масштабів.

Міська рада Алулки за останні роки затвердила приватним особам на території заповідника більше 50 проектів землевідведень. Незважаючи на те, що суд визнає такі рішення незаконними, вже близько 100 га заповідника без законних на те підстав передано в приватну власність (це добре видно на Публічній кадастровій карті: <http://map.dazru.gov.ua/kadastrova-karta>).

30 грудня 2012 Ялтинська міська рада самовільно вирішила включити до своєї території 400 га заповідника. Незважаючи на те, що за продаж ТОВ «Зоряне небо» 10 га заповідника були порушені кримінальні справи, виділення цієї ділянки також було затверджено.

Фактично, незаконне затвердження міськими радами Ялти та Алулки «нових» меж заповідника, закладає основу для остаточного вилучення з нього понад 1000 га.

У зв'язку з цим особливу тривогу викликає розроблений «Проект зміни меж і розширення Ялтинського гірсько-лісового природного заповідника».

Захоплена на цей час у заповіднику земля досі «висить у повітрі» — нові власники «недороззаповіданих» ділянок або вже користуються ними, або приступають до користування, — не маючи на те законних підстав. І тому логічно, що вони прагнуть зміцнити свої позиції. У зв'язку з цим у зміні меж заповідника ми бачимо спробу узаконити зазначені вище дерибани — з перспективою подальшого продажу цінної землі.

Велика небезпека вилучення із заповідника унікальних для України природних комплексів субтропіків біля узбережжя Чорного моря. Коли ці території остаточно перейдуть у приватну власність, їх природна цінність буде втрачена. Варто також пам'ятати, що в 2009 році Рада міністрів АР Крим прийняла рішення про винесення меж заповідника в натуру, яке згодом було скасовано — що і дозволяє в даний момент виділяти в ньому землю.

Всі зазначені виділення земель є абсолютно незаконними.

Так, у відповідності зі статтями 16 і 17 Закону України «Про природно-заповідний фонд», природні заповідники є установами загальнодержавного значення і на їх територіях заборонена будь-яка діяльність, яка суперечить цільовому призначенню. Фактично виділення земель, яке призведе до будівництва приватних домоволодінь, баз відпочинку та інфраструктури під них, на пряму суперечить нормі закону.

Статті 123 і 149 «Земельного кодексу України» відносять прилучення земель природоохоронного призначення до виключної компетенції Кабінету міністрів України. Тому всі випадки вилучення земель з Ялтинського гірсько-лісового заповідника рішеннями міських рад є незаконними і мають бути анульовані.

Екологічна громадськість вимагає від Ради Міністрів Автономної Республіки Крим зупинити всі виділення земель із Ялтинського гірсько-лісового природного заповідника; від Міністерства екології та природних ресурсів України винести межі заповідника у відповідності з тим, як вони зазначені в його Положенні, в натуру та не затверджувати «Проект зміни меж і розширення Ялтинського гірсько-лісового природного заповідника» в частині, що передбачає вилучення із заповідника будь-яких земель; від прокуратури Автономної республіки Крим перевірити законність існуючих виділень земель у заповіднику, і в разі виявлення порушень, повернути їх в його розпорядження.

ЕКОЛОГИСТИ ПОКАРАЛИ МІСЦЕВИХ ЧИНОВНИКІВ

Скандалне забруднення озера в Ічнянському національному парку виявилось санкціонованим головою міської ради м.Ічня.

Наприкінці літа у ставок, розташований біля с. Хаєнки на Чернігівщині, з Ічнянського молочно-консервного комбінату потрапили токсичні речовини. Забруднення призвело до загибелі рослин та тварин у водоймі. Ставок входить до складу Національного природного парку, не говорячи вже про те, що ця водойма була до моменту знищення, чи не єдиним та улюбленим місцем відпочинку ічнянців та гостей містечка. Скидання відходів не припинялось навіть після того, як це почало викликати тривогу місцевих жителів. Екологи звернулись до Державної екологічної інспекції.

Державна екологічна інспекція України повідомила, що за зверненням Національного екологічного центру України проведена перевірка. Фахівці Держекоінспекції виявили, що підприємство не лише скидає відходи, а і має дозвіл на відведення стоків у міську каналізаційну мережу, не придатну для такої кількості відходів. Дозвіл виданий всупереч ст.44 Водного кодексу України головою міської ради Ічня. Держекоінспекція видала припис усунути порушення та притягнула порушників до штрафних санкцій. Матеріали перевірки передані до правоохоронних органів.

Василюк Олексій

СУД УХВАЛИВ ЗАБРУДНЮВАЧУ НАДАТИ ІНФОРМАЦІЮ ГРОМАДСЬКОСТІ

22 січня 2013 року Львівський апеляційний господарський суд відмовив у задоволенні апеляційної скарги, чим залишив без змін рішення місцевого суду від 30 серпня 2012 року за позовом МБО «Екологія-Право-Людина» до підприємства-забруднювача про зобов'язання надати документи, що містять екологічну інформацію. Із проголошенням апеляційним судом свого рішення по справі, рішення від 30 серпня 2012 року набрало законної сили.

У травні 2011 року ЕПЛ направила до приватного підприємства, яке здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу повітря, запит про надання ЕПЛ можливості ознайомитися із документами підприємства, у яких обґрунтовуються обсяги викидів та звіт з інвентаризації викидів. У відповідь забруднювач повідомив, що не вважає запитовану інформацію публічною, а себе відповідно розпорядником такої інформації, і тому відмовляє ЕПЛ у задоволенні запиту.

У листопаді 2011 року ЕПЛ оскаржила такі дії забруднювача до господарського суду. Напередодні новорічних свят суд першої інстанції виніс рішення, яким відмовив ЕПЛ у задоволенні позову. Таке ж рішення прийняв і суд апеляційної інстанції. Найголовніше, що ні місцевий, ні апеляційний суд не дали жодної правової оцінки з приводу застосування до спірних правовідносин (громадськість — забруднювач) норм Закону України «Про доступ до публічної інформації», на який ЕПЛ посилалася у своєму запиті і у всіх наступних процесуальних документах. Даний закон у рішеннях взагалі не згадується, попри те, що цей стратегічний процес був розпочатий саме для вирішення цього юридичного питання.

Вважаючи, що Закон України «Про доступ до публічної інформації» підлягає до застосування в даній ситуації та, обґрунтовуючи помилковість висновків нижчих судів, ЕПЛ подала касаційну скаргу до Вищого господарського суду України.

08 травня 2012 року Вищий господарський суд України виніс постанову, якою скасував рішення двох нижчестоящих судів як помилкових, і направив справу на новий судовий розгляд до суду першої інстанції.

30 серпня 2012 року Львівський господарський суд, розглянувши справу колегією із трьох суддів, повністю задовольнив позовні вимоги ЕПЛ. Суд визнав за суб'єктами господарювання обов'язок з надання екологічної інформації за запитом і, відповідно, зобов'язав відповідача надати ЕПЛ копії документів, що були предметом спору.

Таке рішення суду є визначним, адже громадськість нарешті отримала реальний доступ до різного роду проектних та інших документів, які зберігаються на підприємствах, а не в органах влади, що здійснюють нагляд у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя та охорони навколишнього природного середовища.

МБО «Екологія-Право-Людина»

«КІЇВАВТОДОР» ЗАЯВЛЯЄ ПРО НАМІР ОТРУЇТИ ДНІПРО

Як повідомляє видання «Фокус», для боротьби з ожеледдю, столичні вулиці почнуть поливати рідким реагентом, який планують закупити замість солі та піску. За складом речовина нагадує оцет. Екологи вбачають в цьому загрозу для фауни Дніпра.

«Як б не була формула реагенту, від нього залишається кислота. Хоча вона і органічна, але все одно шкідлива для машин, покришок та взуття. Крім того, при випаровуванні вона роз'їдає слизову носа і горла, очі, навіть на зубах відчувається характерний лоскіт. Земля може бути схильна до ерозії. Навіть сіль — менше зло», — цитує «Фокус» кандидата фармацевтичних наук, спеціаліста з токсичної та аналогічної хімії Львівського медуніверситету Зофію Кубрак.

Тримається засіб на дорозі чотири дні. Одна новинка в 10 разів дорожче солі. Якщо за тону солі з доставкою доводиться платити 490 грн, за таку ж кількість реагенту викладуть 4,8 тис. грн.

— Як і у випадку з використанням солі, ніхто не говорить про те, куди діваються реагенти, коли сніг тоне. Весь Київ поділяється на басейни малих річок, що впадають у Дніпро. Більшість з них сьогодні розміщені під землею, — розказує заступник голови Національного екологічного центру України Олексій Василюк. — Розтаючи, сніг, разом з сіллю або іншими реагентами, потрапляє до зливної каналізації, а звідти — прямо у річки. Таким чином всі реагенти, використані на столичних дорогах у результаті потрапляють у Дніпро. Масштаби забруднення річки цим новим хімічним відходом поки оцінити важко, але нововведення автодорівців очевидно стане причиною чергової масової загибелі риби у Дніпрі.

ЗАКАЗНИКИ КІЇВЩИНИ РОЗДАЛИ ПІД ЗАБУДОВУ

Такого висновку дійшли експерти Національного екологічного центру України, дослідивши публічну кадастрову карту України, розміщену в Інтернеті. В межах 28 територій природно-заповідного фонду Київщини виявились ділянки, надані під забудову.

Нещодавно в Інтернеті була офіційно оприлюднена карта державного земельного кадастру <http://map.dazgu.gov.ua/kadastrova-karta>, що відкрило нові можливості для аналізу ситуації у заповідній справі України. Першим враженням природоохоронців стала значна кількість земельних ділянок, наданих на природно-заповідних територіях. Так, у м. Києві — значна частина заказника «Межигірсько-Пуща-Водицький», у Київській області — заказників і пам'яток природи «Козинський», «Заплавний», «Копачівський», «Обухівський», «Ворзельський», «Урочище Кірикове», «Гора Козинська», «Щербанівський», «Копачівські схили», «Юрівський», «Мутвицьке», «Урочище Безодня», «Жуків хутір», «Пірівський», «Хвощ великий», «Васильківські Карпати», «Кілов-Рудяків», «Бориспільські острови», «Омелькова гора», дендропарку «Олександрія», заповідних урочищах «Бабка», «Малишки», «Стугна», «Урочи-

ще Турчине», дендропарк «Олександрія» та парків-пам'яток садово-паркового мистецтва «Кагарлицький», «Томилівський» і «П'ятигірський»). До прикладу, ділянки, надані у ландшафтному заказнику «Гора Козинська», становлять 2/3 його площі, а пам'ятка природи «Хвощ великий» розділена на ділянки під забудову повністю.

— Постійно виникають новини про відведення земельних ділянок у лісах, на берегах річок і це щоразу стає причиною протестів громадськості. Проте ми завжди були впевнені, що принаймні території природно-заповідного фонду мають лишитись недоторканими, — коментує Олексій Василюк, заступник голови Національного екологічного центру України. — Проте виявилось, що у багатьох заказниках Київщини вже наявні чийсь земельні ділянки!

Повний звіт про виявлені землевідведення на землях природно-заповідного фонду розміщений за посиланням: <http://rground.in.ua/kyiv-region/zakaznyku/zemelni-dilyanky-nadani-v-zakaznykakh-kyivschyny-zhidno-kadastrovoyi-karty/>

На думку природоохоронців, кожне з виявлених порушень повинно бути припинене. Зробити це можна шляхом відміни рішень про надання ділянок в заказниках та покарання винних у прийнятті цих рішень та наданих погоджень на кожне з таких землевідведень. Звіт про виявлені порушення вони надіслали до Служби Безпеки України, Генеральної прокуратури України та опозиційних сил Верховної Ради України.

ЗА ЗНИЩЕННЯ СТЕПУ ЛІСІВНИК ОТРИМАВ 3 РОКИ УМОВНО

Служба Безпеки України прислухалась до застережень екологів і визнала, що посадка лісу в степу є нецільовим використанням коштів і порушенням законодавства. Дії голови Роздольненського лісгоспу із заліснення степів оцінили в «три роки умовно».

Протягом кількох років активісти громадської кампанії «Збережемо українські степи!» доводили контролюючим органам, що розрекламована лісівниками кампанія посадки лісу в степах є не лише протизаконною діяльністю, а і нецільовим використанням бюджетних коштів.

Кампанія із заліснення започаткована на виконання Указу Президента, яким доручається збільшити лісистість до 20% від площі України (сьогодні лісистість становить 15%). Проте мова йде лише про формальну площу лісів. Тому замість того, щоб відновлювати вирубки на Поліссі і в Карпатах, гроші витрачають на демонстративну посадку лісу на т.з. «новоприйнятих площах» — ділянках, на яких лісу ніколи не було. Такими ділянками, на яких лісу ніколи не було і які не використовуються в сільському господарстві і можуть бути передані лісникам, є лише останні клаптики степу.

При цьому, цілих степових ділянок, лишиться не більше 3% від того, що було створено природою. Степ цілком можна вважати найбільш знищеною діяльністю людини екосистемою Європи. З цієї причини велика кількість степових видів тварин і рослин, які можуть існувати лише в степу, опинилися на межі вимирання. За-

лежними від збереження степів є третина всіх видів рослин і тварин, включених до Червоної книги України. При цьому, ліси у степовій зоні практично не ростуть і щороку їх треба саджати наново, знову випрошуючи на це бюджетні кошти.

Щоб зупинити заліснення останніх клаптиків степу і перенаправити бюджетні кошти на дійсно потрібну справу — відновлення лісів Карпат і Полісся, була створена громадська кампанія «Збережемо українські степи!».

У 2011 році стало відомо, що лісгоспи «освоюють» кошти на посадку лісу, навіть не оформляючи документів на нові «лісові» ділянки. А отже посадка лісу перетворилась на конвеєр нецільового використання бюджетних коштів. У 2011 році гіпотезою екологів зацікавились у КРУ і в результаті заліснення степів включене працівниками КРУ у Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм у системі Державного комітету лісового господарства України та визнано нецільовим використанням коштів. Сума нецільового використання коштів за цією статтею склала 21 000 000 грн.

І лише на початку 2013 року Служба Безпеки України почала притягати винних у знищенні степів до відповідальності. Як повідомляє видання «Кримська газета», «суд засудив колишнього директора державного підприємства «Роздольненське лісомисливське господарство» до трьох років в'язниці з випробувальним терміном три роки за нецільове використання 800 тисяч гривень. «Роздольненське лісомисливське господарство» отримало з казни країни більше 800 тисяч гривень за три роки. Разом з тим, його директор самовільно вирішив висадити дерева на землях, що не належать держпідприємству. Слідчий відділ кримського СБУ порушив кримінальну справу за ч. 1 ст. 210 КК (нецільове використання бюджетних коштів у великому розмірі). Роздольненський райсуд визнав керівника ДП винним. Вирок вступив в силу».

Згідно зі звітом про стан виконання Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища за 2011 рік (оприлюднений на сайті Мінприроди), загальні обсяги відтворення лісів лісгосподарськими підприємствами Держлісагентства у 2011 році становили 61,5 тис. га або 109% до річного завдання. Зокрема, садіння і висівання лісу виконано на площі 48,1 тис. га (з них 22,3 тис. га нових лісів на землях відведених для заліснення), крім того на площі 13,4 відбулося природне поновлення природних лісів. Площа відтворених лісів 2011 року в 1,9 рази перевищила площу суцільних порубок 2010 року.

Активність підприємств лісової галузі зі створення нових лісових насаджень у степовій зоні підігривається коштами, передбаченими прийнятою порівняно нещодавно загальнодержавною програмою «Ліси України на 2010-2015 роки» та необхідністю звітувати про «освоєні площі».

Екологи привітали СБУ з настільки важливим для охорони природи досягненням, та попросили провести аналогічні перевірки в лісгосподарських підприємствах всіх областей Степової та Лісостепової зон України.

Латифундіям — землі,
селянам — діряві кишені?

ЧОМУ ДОСВІД БРАЗИЛІЇ КРАЩИЙ ЗА ДОСВІД АРГЕНТИНИ

Світова продовольча криза може стимулювати бурхливий розвиток українського АПК. За даними ООН, за останнє десятиліття ціни на харчі подвоїлися, а до 2030 року збільшаться ще вдвічі. Щоб прогнати 9,2 млрд. населення Землі в 2050 році, світове виробництво харчів має збільшитися на 70-100%. Попри гарні перспективи, Україна швидко втрачає здатність себе прогодувати, — уже завозимо гречку, масло, моркву та картоплю.

Недавно урядовці схвалили законопроект про ринок землі, який дозволяє її купівлю-продаж в обсязі до 2100 га. Хотілося б нагадати, що в Європі граничний обсяг земельних ділянок не перевищує 100-200 га. Замість того, щоб провести реальну земельну реформу, уряд штовхає країну на шлях «земельних» спекуляцій. За 20 років незалежності Україна так і не побачила повноцінного пакету «земельних» законів, — про земельний кадастр, охорону та відновлення земель, щодо створення повноцінних умов оренди, про уповноважені органи місцевої громади з контролю за продажем землі тощо. Спекуляція землею, можливо, й долучить Україну до вирішення світової продовольчої кризи, — великий капітал, який захопить землю, продаватиме харчі не в Україні, а на світових ринках. Однак від таких реформ українці матимуть лише дірки в кишенях.

У цьому сенсі показовим є приклад Аргентини та Бразилії, які майже одночасно провели земельні реформи — відповідно в 1990 та 1995 роках. Хоч виробництво продукції АПК в обох країнах підвищилося майже в 5 разів, в Бразилії село почало відроджуватися, а в Аргентині — занепадо. Чому? В Аргентині, де 80% земельного фонду скупчили іноземні латифундії, весь процес в АПК механізовано, — по 300-500 тис. га землі засівають монокультурами, — переважно соєю, — відтак село позбавлене робочих місць, а внутрішній ринок — національної продукції. Натомість, в Бразилії, де пішли шляхом подрібнення землі, заборонивши продаж більше 100-200 га в одні руки, село відроджується, а внутрішній ринок наповнюється власними харчами.

Я переконаний, що саме фермерство на базі органічного землеробства дозволить відродити українське сільське

господарство, зробити країну багатую, облаштувати побут та повернути молодь у село. Творення латифундій матиме в Україні виключно негативні наслідки. Приміром, агрохолдинги, які обробляють в Україні по 200-400 тис. га землі, збагачують валютою переважно посередника, тоді як український ринок, як і раніше, позбавлений власного товару. На мою думку, успішна реформа АПК має йти двома шляхами. В першу чергу, потрібно наповнити внутрішній ринок власним товаром. Це завдання можуть вирішити лише фермер та селянин-одноосібник, які виробляють 60-70% овочевої продукції та молока для внутрішнього споживання в Україні. Зрозуміло, що держава має створити «середняку» сприятливі умови для оренди землі, забезпечити його дотаціями, дешевими кредитами, системою стимулів для розвитку органічного землеробства, сприяти продажу вітчизняних товарів на внутрішньому ринку.

Другим кроком має стати розвиток великотоварних підприємств. Йдеться не про безмежні латифундії, що володіють тисячами га землі, а про господарства АПК європейського зразка, які працюватимуть на базі оренди. Ці великотоварні підприємства активно експортуватимуть на світові ринки сільськогосподарську продукцію, що користується попитом, — у першу чергу, зернові культури. Приміром, 2010 року світовий дефіцит зерна сягав 60 млн тонн, тоді як потенціал України оцінюється в 100 млн тонн на рік. Поки що, окрім спроб монополізувати експорт зерна, завдяки його квотуванню, уряд не зробив ніяких зрозумілих дій на підтримку перспективних галузей АПК. Ще раз підкреслюю, — тільки реальне фермерство нагодує країну дешевими та якісними харчами. Політика творення латифундій призведе лише до того, що Україна стане житницею світового продовольчого ринку, а в країні буде дефіцитом традиційна українська продукція, — від картоплі до буряків та цибулі.

**міністр навколишнього
природного середовища та ядерної
безпеки в 1992-1998 роках
Юрій Костенко**

**ЕКОНОМІЯ НА ВИДОБУТКУ
СЛАНЦЕВОГО ГАЗУ КОШТУЄ 11
МЛРД ДОЛ. ЩОРІЧНО**

Влада смітить грошима, але заощаджує на сірниках. Саме такої оцінки заслуговує вітчизняна «газова» політика. УНН оприлюднив інформацію, що «Газпром» 2011 року заробив на Україні майже 11 млрд доларів.

Політика доведення України до банкрутства, завдяки купівлі найдорожчого у світі російського газу, продовжується.

Навіть після зменшення споживання російського газу на 39%, Україна 2011 року залишалася найбільшим споживачем в Європі, випереджаючи Німеччину та Польщу — 18,738 млрд кубів за січень-липень цього року проти відповідно 17,13 та 17,05 за січень-червень у країнах-сусідах. Порівняно з сумою, яку Україна щорічно віддає «Газпрому», інвестиції у видобуток українського газу є незрівнянно меншими, — так, Світовий банк оцінює щорічні потреби нафтогазового комплексу України у 12 млрд грн. інвестицій, тобто трохи більше 1 млрд дол. Однак український ПЕК не отримує й половини від потреб. Відсутність фінансування власного видобутку й є тим самим заощадженням на сірниках, яке виглядає, м'яко кажучи, безглуздо на тлі шалених газових витрат.

Видобуток сланцевого газу, за покладами якого Україна посідає 4 місце в Європі, дозволив би Україні більш ніж вдвічі знизити ціни на газовому ринку — з 516 до 200-250 доларів за 1 тис кубометрів газу. Приміром, в США новітні «сланцеві» технології призвели до падіння «газових» біржових цін за минулий рік на 32% — до 70 доларів за 1 тис кубометрів. Завдяки сланцевому газу США вийшли на самозабезпечення і в найближчі роки стануть потужним газовим експортером. Крім того, США планують за чотири роки збільшити кількість робочих місць в «сланцевому» видобутку на 870 тис, а в найближчі 25 років наповнити центральний та місцеві бюджети на 933 млрд доларів. Натомість Україна, яка має держбюджет вдесятеро менший за аналогічні європейські країни, 7 млн «заробітчан» закордоном та 1,7-2 млн «внутрішніх» безробітних, 21 рік незалежності віддає мільярди доларів у Росію.

УГОДА ПРО ПРИЄДНАННЯ ДО МИТНОГО СОЮЗУ НЕ МАТИМЕ ЛЕГІТИМНОСТІ

Янукович та Азаров, які закликають до паритетного розвитку стосунків з Митним союзом та ЄС, мають зрозуміти, що Кремль цього не дозволить, російські плани полягають в іншому. В обмін на тимчасове — газові знижки для українських «груп впливу», — Путін традиційно вимагає незаперечних цінностей, — відмови від державного суверенітету та євроінтеграції, передачі в руки «Газпрому» української ГТС, переходу на «совєтську» мову.

Нині за мовчазної згоди української влади до традиційного переліку вимог додалося ще одне — ревізія складу українського уряду, який Кремль намагається «посилити» проросійською складовою, — завести в уряд «Медведчуків» та зберегти на посаді українофобів на кшталт Табачника.

Підтримка кремлівської п'ятої колони українську державність. Як б преференції в обмін на урядові поступки не пропонувала Росія, їх мета одна — поглинання України та повзуча ліквідація її державності. Це зрозуміла навіть Хіларі Клінтон по інший бік океану, застерігши від радянської та відтворення СРСР. Проте видається, що цю просту істину українська влада поки що не засвоїла.

ПУБЛІЧНА КАДАСТРОВА КАРТА ВИКРИЛА МАСОВИЙ ДЕРИБАН ЗЕМЕЛЬ ПЗФ

Оприлюднена 1 січня 2013 року публічна кадастрова карта України, де в режимі онлайн кожен має змогу подивитись, які землі є державні, а які — в приватній власності, вже стала об'єктом обговорень і критичних статей за численні розбіжності не точності і відверті помилки. Серед них — і приватні ділянки на фарватері Дніпра, і приватизовані землі з багатоповерховою житловою забудовою та багато-багато інших траблів. Через велику їх кількість, на жаль, далеко не завжди можна покластися на кадастр як на надійне джерело даних. Проте, попри всі зауваження, є ряд цілком достовірних фрагментів мапи, на яких простежуються цікаві, та не дуже приємні закономірності із земельними махінаціями.

Якщо головною метою створення кадастру було намагання зробити прозорою інформацію про землю, її продаж та різні «оборутки», щоб з рештою покласти їм край, то частково ця мета вже виправдала себе. Адже у всій красі став видимим широченний розмах земельних дерибанів із порушенням законодавства України; по великому рахунку наступним кроком після оприлюднення цієї карти мусило б стати рішення про створення спеціальної слідчої комісії, що мала б зайнятися розслідуванням всіх земельних порушень. В цій статті ми спробуємо дещо їх систематизувати, розбивши на декілька груп.

1. Масовий дерибан природно-заповідного фонду.

Згідно із Законом України «Про природно-заповідний фонд України», «на землях природно-заповідного фонду ... забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних ... об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням» (стаття 7 закону). Для забезпечення необхідної охорони в межах заповідного об'єкту встановлюється відповідний природоохоронний режим. Для заказників (а нижче мова піде переважно про них) цей режим прописаний у так званій охоронній грамоті. І одним із обов'язкових її пунктів, як правило, є заборона надання ділянок під будівництво, просто заборона будівництва тощо. Але публічна кадастрова карта яскраво свідчить, що об'єкти заповідного фонду є одним із ласих шматків для потенційних забудовників. Власне, чіткою тенденцією останніх років стали постійні гучні скандали із самозахопленням в заповідних лісах. Зовсім нещодавно розгорівся

скандал із забудовою Піннівського орнітологічного заказника. Але із появою кадастру стало добре видно, що ледь не всі заказники навколо Києва частково або повністю роздерибанені!

Слід одразу зазначити, що при розкритті земель заповідних об'єктів, забудовники порушують також цілий ряд інших законів / кодексів / постанов, про

які мова піде в частині, присвяченій захопленню заплав та лісів. Але заповідні об'єкти мусять перебувати під особливою охороною держави! Власне вони і створюються як визнання того, що той чи інший шматок лісу, степу, тощо, має особливу цінність (вищу, в порівнянні з іншими ділянками), і тому потребує особливої охорони і режиму господарювання. Якщо захопленню підлягають заповідні землі, то стає не просто сумно, а і страшно за нашу природу, якщо навіть статус особливо охоронюваних природних територій не зупиняє будівельників!

Роздерибанені ділянки Обухівського заказника, що прилягають до траси на Обухів. Кадастрова карта показала, що вся протяжність Обухівського заказника вже розбита на ділянки.

Острів Ольгин належить, по версії Київської області, до заказника «Заплавний». Острів є ледь не останнім київським островом з чудово збереженою дикою природою. Та кадастрова карта показала, що він вже поділений на 4 великі шматки! Одне не ясно, хто його роздерибав — Київ чи область, адже острів є предметом територіальної суперечки.

Це означає, що скандали із незаконними будівництвами не припиняться! Насправді, як вже зазначалося на початку статті, наявність таких фактів має бути підставою для створення спеціальної комісії чи то при Генеральній Прокуратурі, чи то при Державному агентстві земельних ресурсів, яка має: по-перше, накласти мораторій на проведення будівельних робіт і продажу вже розпайованих (розпроданих) заповідних об'єктів, по-друге, скасувати всі рішення, що призвели до землевідведення ділянок у заповідному фонді, а по-третє, притягти до відповідальності винних у цих захопленнях.

Звичайно, це справа не з простих і, враховуючи розмах таких землевідведень (а також те, що винуватцем є часто місцеві органи влади, що значно ускладнює розслідування), потребуватиме можливо багатьох років, але вона є кінцею необхідною, аби врятувати заповідний фонд від краху. Важливим є також інший момент — 90% об'єктів заповідного фонду не винесено в природу! Тобто їх просто немає в земельному кадастрі. Щоправда, його аналіз показав, що навіть винесення меж заповідного об'єкту в природу не є захистом від захоплення, — так як з однаковим успіхом приватизовано як заказники, позначені на кадастровій карті, так і заказники,

відсутні на ній і про існування яких знають далеко не всі.

Між тим, в Законі України «Про природно-заповідний фонд України» чітко прописано: «Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в природі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в природі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду». Отже, відсутність багатьох об'єктів ПЗФ на карті, навіть давно створених, є свідченням чергового порушення законів України.

Якщо попередні заказники не винесено в природу, то Піннівський — винесений і підписаний на карті. Але це його не врятувало від незаконного розпродажу і забудови.

2. Масовий дерибан заплав і прибережних захисних смуг.

1 грудня 2008 року тодішній президент України видав указ № 1129/2008 «Про розширення мережі та території національних природних парків та інших природно-заповідних об'єктів», де, зокрема, зазначалося наступне: «З метою забезпечення підтримання екологічної рівноваги, збереження, відтворення і ефективного використання природних комплексів та об'єктів... постановляю: Підтримати ініціативу обласних державних адміністрацій... щодо: 1) створення... національних природних парків «Подесіння»..., Київська область». Ця ініціатива обіцяла дуже гарні перспективи зберегти найбільшу незарегульовану річку Європи — Десну.

Національний парк (ідея якого існує з 80-х років) мав охопити всю заплаву річки Десна, і таким чином вберегти її від неконтрольованої забудови, що загрожувала перетворити деснянські заводи в другу Конча-Заспу. Але... Місцеві адміністрації не поспішали давати погодження на його створення, натомість у київських околицях почали з'являтися, як гриби після дощу, елітні котеджі, з'являлися нові наміви, будівельна розмітка... Давно ходили чутки, що вся заплава Десни розпайована, а паї давно продані, через що місцеві мешканці часто виступають проти створення нацпарку. Бо земля уже давно не їхня... Поява кадастрової карти дала змогу оцінити масштаб дерибану. Він приголомшливий.

Абсолютно вся деснянська заплава в межах Київської області (і великою мірою Чернігівської теж) поділена на тисячі паїв, часто, треба розуміти із інтенсивного будівництва, проданих! Хоча продаж землі сільськогосподарського призначення досі заборонений, ні для кого не секрет, що кожен при великому бажанні і при великих грошах може заволодіти будь-яким шматком землі, шляхом зміни її цільового користування, яка стає вже не сільськогосподарською і може підлягати продажу. На жаль, у нас відсутні нормативні акти, що беруть під охорону заплави річок, хоча вони є невід'ємним компонентом екосистеми, як, скажімо, ліси.

Але є Водний кодекс, що зобов'язує охороняти хоча б прибережні смуги. Стаття 88 кодексу: «З метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення

Початок на ст. 6

та збереження їх водності вздовж річок, морів і навколо озер, водосховищ та інших водойм у межах водоохоронних зон виділяються земельні ділянки під прибережні захисні смуги. Прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у межений період) шириною:... для великих річок, водосховищ на них та озер — 100 метрів. Землі прибережних захисних смуг перебувають у державній та комунальній власності та можуть надаватися в користування лише для цілей, визначених цим Кодексом». Далі — «На островах встановлюється режим обмеженої господарської діяльності, передбачений для прибережних захисних смуг».

І, в наступній статті кодексу: «Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: ... будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів».

Отже, вздовж всієї Десни (як і інших річок) мусить існувати захисна смуга завширшки принаймні 100 м (для менших річок вона є меншою — 50 м і 25 м), що має бути в державній (комунальній) власності, на якій суворо заборонено будівництво котеджів! Сюди ж варто віднести землю навколо стариць, що є складовими річки... Але будівельна розмітка видніється над самим урізом води Десни, не кажучи вже про численні стариці! Іншими словами, розпайовано і продано ледь не всю захисну смугу річки! Більш того, повністю розпайовано Любичів — найбільший річковий острів України, всупереч тому, що статус островів прирівнюється до статусу захисних смуг. На ньому теж з'являється будівельна розмітка.

Типовий вигляд заплави Десни на кадастровій карті. Квітучі луки загрожують стати суцільними дачними масивами. Власне, цей процес вже пішов.

Острів Любичів — острів, статус якого, як і інших островів, прирівнюється до прибережних захисних смуг і, відповідно, тут не допускається приватне володіння. Але вже зафіксовано перші спроби розпочати тут будівництво.

Один з розпайованих Дніпрових островів навпроти Конча-Заспи.

При масовому розпайованні заплави за межами островів, навіть при наявності величезних площ, віддалених від води, розпайовали також і прибережну смугу. Кадастрові фотографії свідчать про невеликі неточності на наведених вище врізці, адже розпайовано все до урізу води.

Будівельні сваї забиті біля урізу води, що є порушенням Водного кодексу.

Сваї перетворюються на такі будиночки. Втім, це не єдиний спосіб будівництва, та мова не про те. Факт в тому, що навіть наявність видів Червоної книги України не стає на заваді будівельникам.

Підсумовуючи вищесказане, ідея національного парку «Подесіння» стала нездійсненною через масові порушення Водного та Земельного кодексів України! А головне те, що ситуація з Десною

є зразково-показовою і характерною для річок по всій Україні, в першу чергу в околицях великих міст. Це постійно стає на заваді збереженню заплавл. Зокрема, зрозумілою стала причина відмови у створенні заказника «Тетерівський», що мав охопити значний шмат заплави річки Тетерів між Пісківкою і Кухарями. Великі площі вже розпайовані і, ймовірно, продані.

Тут міг бути заказник «Тетерівський», але заплава вся розпайована.

Які можуть бути шляхи вирішення даної проблеми? На думку автора, алгоритм вирішення проблеми схожий на описану вище проблему дерибана заповідних об'єктів, плюс необхідне прийняття нормативно-правових актів, що захищали б заплави річок — тобто дозволяли проведення різної господарської діяльності, окрім забудови. Але на перешкоді вирішенню проблеми ставатимуть мешканці паїв. Очевидно, треба шукати компромісні рішення, зокрема, надавати в заміну паї на інших землях, або виплачувати якусь компенсацію за вилучення пая в прибережній смузі тощо.

Дерибан лісів.

У великій мірі ця проблема перетинається із приватизацією заповідного фонду, адже часто вони включають вкриті лісом землі. Проте вражає масштаб продажу і не заповідних лісів. Щоправда оцінити правдиві масштаби цієї проблеми не можна через велику кількість ймовірних неточностей у розміщенні кадастрових ділянок.

По суті, ледь не в кожному лісовому масиві (якщо вірити кадастровій карті) показана хоча б одна ділянка, яка якимсь дивом належить до приватної власності. При тому, що існує Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2008 року, що забороняє передачу лісу в приватну власність зі зміною цільового користування, тобто під забудову: «З метою недопущення фактів порушення інтересів держави і суспільства під час відчуження та зміни цільового призначення земельних лісових ділянок... зупинити прийняття рішень про надання згоди на вилучення ділянок, їх передачу у власність та оренду із зміною цільового призначення ... [далі йде перелік винятків, як-то зміна цільового користування у разі необхідності при будівництві доріг, кладовищ, при добуванні копалин тощо] ... [та] ... відкликати раніше надану згоду на вилучення ділянок, їх передачу у власність та оренду із зміною цільового призначення у разі, ... коли за результатами перевірки встановлено, що такі рішення прийняті з порушенням вимог законодавства». Це розпорядження мало зберегти ліси від помірних апетитів забудовників, більш того, воно давало шанс врятувати ліс, що вже опинився у приватній власності та підлягає зміні цільового користування. Та не так сталося, як гадалося.

У всіх на слуху Коцюбинське, що роздало 501 земельну ділянку в київському лісі навколо себе, незаконно привласнивши його. Масштаб цього дерибану прекрасно видний на публічній кадастровій карті. Цікавим є те, що в базі даних відсутня інформація про власника решти лісів, на проміжку між Варшавським шосе та Житомирською трасою (так званий

Біличанський ліс). Ймовірно, це наслідок земельної війни між Києвом і Коцюбинським, у ході якої останнє намагалось захопити лісовий масив. Досі тривають суди в різних інстанціях. Очевидно, розробники карти вирішили просто не спішати з інформацією про власників, до поки хтось не поставить остаточну крапку у судовій тяганині.

Взагалі, цей скандал грозить стати найбільшим земельним скандалом в незалежній Україні — чи взагалі в Україні всіх часів. Маленьке селище, по суті анклав у межах Києва, хоче розширити свою площу на 4000 га (що в десятки разів більше за нинішню його площу) за рахунок столичної території, опираючись на рішення Верховної Ради УРСР від 1941 року!! Очевидно, що дачі в лісі руками селища Коцюбинське хочуть збудувати саме київські чиновники, адже ж це різні вагові категорії — селище та столиця. Шляхів вирішення цієї ситуації є два — створення нацпарку в Біличанському лісі, про що обіцяв і Янукович, і його син, та безпосереднє приєднання «борзого» села до Києва. Звичайно — краще і те, і інше вкупі.

На мапі видно величезну кількість блакитних квадратів, нарізаних в лісі навколо Коцюбинського — це незаконно роздані земельні ділянки. Час від часу на окремих з них починають рубати дерева під будівництво.

На наведеній кадастровій мапі видно, що немає даних про власника всього Біличанського лісу. Дивне співпадіння.

Неподалік вже згадуваного Обухівського заказника, на кадастровій карті позначений ще один, великий, хоч і менший за масштабами дерибан.

У лівому нижньому куті лісового масиву біля Обухова запроєктовано, ймовірно, котеджний комплекс.

Землевідведень ще меншого масштабу дуже багато. Варто навести приклад із рідних для автора тетерівських лісів. Кілька років тому в них, в Радомишльському районі, на березі мальовничих ставків у лісах почали виникати високі паркани, за якими розпочиналось будівництво елітних котеджів. На разі збудовано вже 2 такі комплекси, на територію яких не пускають навіть працівників державної екоінспекції! Поява кадастру показала, що ліс там вже проданий! Берегова лісова смуга, що має належати Радомишльському держлісгоспу, опинилася в чийось приватних руках. На жаль, типова ситуація для узбережних лісів.

Продані ділянки лісу на березі ставків в Радомишльському лісгоспі...

... Де за високими парканами розпочинається будівництво.

Для припинення лісового дерибану, очевидно, потрібно просто домогтися виконання вищезгаданого наказу уряду від 2008 року. А це залежить від політичної волі влади... І опозиції, між іншим, також, адже хто, як не вона, повинна примушувати владу щось робити?

Екологічна громадськість закликає політиків звернути увагу на безпрецедентне шматування нашої землі і вжити заходів для його припинення. Адже час феодалізму пройшов кілька століть тому! Чи ні?...

Андрій Плига

ВЧЕНІ: ДЕЛЬФІНИ- "ТРУДОГОЛІКИ" ВОЛІЮТЬ СПІЛ- КУВАТИСЯ ІЗ СОБИ ПОДІБНИМИ

Австралійські пляшконосі дельфіни, які вміють використовувати морські губки для полювання, воліють спілкуватися і "заводити романи" з побратимами, що теж володіють цією навичкою.

Це з'ясували автори дослідження, опублікованого в журналі Nature Communications.

Близько року тому група вчених під керівництвом Еріка Паттерсона з університету Джорджтауна у Вашингтоні (США) виявила, що пляшко носі дельфіни (*Tursiops truncatus aduncus*), що живуть у затоці Шарк у Західній Австралії, використовують для полювання на придонну рибу знаряддя.

Голодні дельфіни зривали морські губки, якими рясніє дно затоки, й "одягали" їх на загострену частину морди. Після цього вони ворушили придонний шар відкладень і полохали окунів. Ці риби плавають досить повільно і зариваються в мул, відпливши на безпечну відстань. Губки слугують для дельфінів "рукавичкою", що захищає їх від поранень.

У новій статті група Паттерсона призводить підсумки 22-річних спостережень за спільнотами дельфінів у затоці Шарк, згідно з якими володіння навичкою використання губки виявляється важливим для соціальних відносин всередині них.

"Тенденція до спілкування з подібними за ознакою використання знарядь особинами стала очевидна за результатами аналізу ... (Зокрема), самки-"губківниці" воліють радше обрати "губківника", ніж не-"губківника", як люди, які також вважають за краще мати справу з людьми своєї субкультури", — сказано у статті.

На думку вчених, це знову показує, що використання губок як знаряддя є культурною навичкою.

Дослідники відзначають, що дельфіни полюють на придонну рибу поодиночі, але, тим не менш, в інший час воліють водити

компанію з прихильниками того самого методу полювання.

"Губківники" витрачають багато часу на полювання ... Їх можна вважати трудоголіками серед дельфінів, які вважають за краще спілкуватися з іншими трудоголіками", — говорить один з авторів дослідження Джанет Манн, слова якої цитує АФП.

В АВСТРАЛІЇ НА УЗБЕРЕЖЖЯ ВИКИНУЛАСЯ МАЙЖЕ СОТНЯ ДЕЛЬФІНІВ

На береги двох невеликих островів, що лежать у Бассовій протоці між Австралією і островом Тасманія, викинулися понад 90 дельфінів.

Наразі австралійські біологи намагаються з'ясувати причини масового самогубства тварин.

Як повідомляється нещодавно, перша партія з 13 дельфінів-афалін викинулася на берег острова Кінга. Пізніше на сусідній піщаний пляж викинулися відразу 80 особин — афалін і гринд.

Відразу, після цього випадку, рейнджери і добровольці рятували тварин, багатьох з яких доводилося викопувати із прибережного піску.

Незважаючи на зусилля людей, більш ніж 70 дельфінів загинули.

Фахівці припускають, що обидва випадки самогубства дельфінів мають спільну причину, яку доведеться з'ясувати.

«Існує безліч теорій, що пояснюють ці події, але поки ми просто не знаємо, яка з них вірна», — заявила сьогодні представник рятувальної служби Тасманії Шеллі Девісон.

Зазначимо, що фахівці займаються проблемою масових самогубств тварин не тільки постфактум. Так, у минулому році британські океанологи приготувалися до масового викиду на берег до 100 чорних дельфінів (гринд) на острові Саут-Юїст на Зовнішніх Гебридських островах у Шотландії. Дельфінів, що викидалися, відразу ж повертали в море.

БІОЛОГИ ВПЕРШЕ ВІЯВИЛИ РІДКІСНИЙ ВІД КИТІВ

Раніше вчені знаходили лише окремі кістки цього рідкісного виду китів.

Біологи виявили, що викинуті на узбережжя Нової Зеландії кити є представниками рідкісного виду лопатозубих — *Mesoplodon traversii*.

Таксономічну приналежність тварин встановили вчені з Університету Окланда, проаналізувавши їх ДНК.

Два кити були виявлені ще в 2010 році. Тоді представники екологічної служби їх помилково прийняли за китів іншого виду — ременецубів Грея (*Mesoplodon grayi*).

Подальший генетичний аналіз вказав на помилковість першої класифікації. Насправді тварини належать до дуже рідкісного виду, відомого до теперішнього часу лише за декількома кістками.

Вперше лопатозубі кити як новий вид були описані в кінці XIX століття за фрагментом нижньої щелепи, знайденої на острові Пітт поблизу Нової Зеландії. Надалі вчені знаходили частини черепа тварин також біля берегів Чилі.

До цього часу, однак, залишалося незрозумілим, чи живі представники рідкісного виду або вже встигли вимерти.

Як зазначають експерти, те, що не часто зустрічаються лопатозубі кити, може пояснюватися не малою кількістю представників, а їх прихованим способом життя. Вважається, що лопатозубі кити живуть у південній частині Тихого океану на великих глибинах, де полюють на кальмарів і рибу.

Нагадаємо, у вересні поточного року біля берегів Австралії бачили гігантського синього кита, який рідко наближається на настільки малу відстань від суші. Як розповів журналістам гід Джонас Лібшнер, який проводив спостереження за цими тваринами, вони не з'являлися біля берегів Австралії більше 20 років.

За матеріалами: Lenta.ru

СМАКОТИНКА

Курячий салат з овочами

Склад: 400-500 г курятини, 300 г картоплі, 300 г ріпчастої цибулі, 300 г моркви, 300 г буряка, 200-300 г спілого солодкого гранату, 150 г оцту, 150 мл перевареної води, цукор, майонез.

Приготування: Із суміші води, оцту і цукру готують солодкий маринад для цибулі. Цибулю нарізують напівкільцями, заливають маринадом і залишають на 1 год. М'ясо, картоплю, моркву, буряк відварюють до готовності й нарізують кубиками, додають зерна очищеного гранату, цибулю і заправляють майонезом.

